

Põhiseaduskomisjoni tegevuse ülevaade Riigikogu XIII koosseisu V istungjärgul

Ülevaade käsitleb Riigikogu põhiseaduskomisjoni tegevust **Riigikogu XIII** koosseisu **V** istungjärgul, **perioodil 9. jaanuar – 19. juuni 2017.**

Komisjoni koosseis

Esimees: Ken-Marti Vaher (IRL), komisjoni esimees kuni 30.05.2017
Siim Valmar Kiisler (IRL), komisjoni liige alates 06.06.2017,
komisjoni esimees alates 08.06.2017 kuni 12.06.2017
Marko Pomerants (IRL), komisjoni liige alates 14.06.2017,
komisjoni esimees alates 15.06.2017

Aseesimees: Jüri Adams (EVA)

Liikmed: Arto Aas (REF)
Peeter Ernits (KESK)
Helmut Hallemaa (KESK)
Kalle Laanet (REF)
Lauri Luik (REF)
Jaak Madison (EKRE)
Mart Nutt (IRL)
Anneli Ott (KESK), komisjoni liige kuni 16.06.2017
Ivari Padar (SDE)
Tiit Terik (KESK), komisjoni liige alates 16.06.2017

Istungite arv

V istungjärgul pidas põhiseaduskomisjon **33** korralist istungit, sealhulgas üks ühine istung õiguskomisjoniga Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise prioriteetidest.

Eelnõud

Põhiseaduskomisjon määrati istungjärgu jooksul **17** seaduseelnõu ja **7** otsuse eelnõu juhtivkomisjoniks. Istungjärgu lõpuks on komisjoni menetluses **14** seaduseelnõu ja **4** otsuse eelnõu.

IV istungjärgul põhiseaduskomisjoni menetluses olnud eelnõudest:

Võeti vastu 7 seaduseelnõu ja 5 otsuse eelnõu:

1. Hädaolukorra seaduse eelnõu (205 SE), vastu võetud 08.02.2017
2. Riigikogu otsuse „Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine rahvastikukriisi lahendamiseks“ eelnõu (357 OE), vastu võetud 14.02.2017
3. Riigikogu otsuse „Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine riigireformi arengusuundade väljatöötamiseks“ eelnõu (368 OE), vastu võetud 14.02.2017

4. Riigikogu otsuse „Õiguskantsleri asetäitja-nõuniku ametisse nimetamine“ eelnõu (378 OE), vastu võetud 16.02.2017
5. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise seaduse eelnõu (323 SE), vastu võetud 09.03.2017
6. Riigikogu otsuse „Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni moodustamine“ muutmise eelnõu (390 OE), vastu võetud 16.03.2017
7. Võrdse kohtlemise seaduse muutmise seaduse eelnõu (189 SE), vastu võetud 13.04.2017
8. Julgeolekuasutuste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (383 SE), vastu võetud 20.04.2017
9. Riigikogu otsuse „Korruptsioonivastase erikomisjoni moodustamine“ muutmise eelnõu (471 OE), vastu võetud 06.06.2017
10. Maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tulenev Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (432 SE), vastu võetud 14.06.2017
11. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja teiste haldusreformi elluviimisega seotud seaduste muutmise seaduse eelnõu (433 SE), vastu võetud 14.06.2017
12. Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse ja Vabariigi Presidendi töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (436 SE), vastu võetud 14.06.2017

Tagasi lükati 11 seaduseelnõu ja 2 otsuse eelnõu:

1. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse, millega tugevdatakse parlamentaarset kontrolli, eelnõu (313 SE), tagasi lükatud 17.01.2017
2. Erakonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu (325 SE), tagasi lükatud 24.01.2017
3. Riigikogu otsuse „Riigikogu probleemkomisjoni moodustamine rahvastiku vähenemisega seotud probleemide läbitöötamiseks“ eelnõu (343 OE), tagasi lükatud 22.02.2017
4. Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (354 SE), tagasi lükatud 22.02.2017
5. Haldusreformi seaduse muutmise seaduse eelnõu (376 SE), tagasi lükatud 14.03.2017
6. Kohaliku demokraatia toetamise seaduse eelnõu (388 SE), tagasi lükatud 11.04.2017
7. Haldusreformi seaduse muutmise seaduse eelnõu (393 SE), tagasi lükatud 19.04.2017
8. Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele peatamaks Eesti osalemine pagulaste ümberjaotuskavas“ eelnõu (403 OE), tagasi lükatud 17.05.2017

9. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus, millega keelatakse peibutuspardid, eelnõu (413 SE), tagasi lükatud 30.05.2017
10. Euroopa Parlamendi valimise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (401 SE), tagasi lükatud 31.05.2017
11. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus, millega tugevdatakse parlamentaarset kontrolli, eelnõu (402 SE), tagasi lükatud 31.05.2017
12. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seaduse eelnõu (414 SE), tagasi lükatud 31.05.2017
13. Euroopa Parlamendi valimise seaduse, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse ja riigikogu valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (424 SE), tagasi lükatud 13.06.2017

Esitaja/algataja võttis tagasi 1 eelnõu:

1. Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse Vabariigi Presidendi valimiskorra muutmise eelnõu (306 SE), võeti tagasi 09.01.2017

Arvamuse andmised

Lisaks eelnõude menetlemisele andis põhiseaduskomisjon 14 korral arvamuse Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve asjades.

1. Riigikohtule arvamuse andmine Kose Vallavolikogu taotluse ja Lääne-Saare Vallavolikogu taotluse kohta tunnistada Riigikogus 07.06.2016 vastu võetud ja 16.10.2017 jõustuv RKLS ja KOKS muutmise seaduse § 1 ja § 2 p 3 põhiseaduse vastaseks, komisjonis 09.01.2017
2. Riigikohtule arvamuse andmine tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 lõike 5 punkt 4 koostoiimes töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 1 punktiga 1 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 16.01.2017
3. Riigikohtule arvamuse andmine maksukorralduse seaduse § 117 lg 1 osas, milles see kehtestab maksudeklaratsiooni alusel tekkinud maksuvõla tasumisega viivitamise korral tasumisele kuuluva intressi määraks rohkem kui 0,03 % päevas põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 24.01.2017
4. Riigikohtule arvamuse andmine Kõpu Vallavolikogu taotluse kohta tunnistada Riigikogus 07.06.2016 vastu võetud ja 16.10.2017 jõustuv RKLS ja KOKS muutmise seaduse § 1 ja § 2 p 3 põhiseaduse vastaseks, komisjonis 07.02.2017
5. Riigikohtule arvamuse andmine kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 403 lg 4 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 07.02.2017

6. Riigikohtule arvamuse andmine tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 172 lg 8 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 20.02.2017
7. Riigikohtule arvamuse andmine Vormsi Vallavolikogu esitatud taotluse kohta tunnistada Riigikogus 07.06.2016 vastu võetud ja 16.10.2017 jõustuv Riigikogu liikme staatuse seaduse ning kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse § 1 ja § 2 p 3 põhiseaduse vastaseks, komisjonis 20.02.2017
8. Riigikohtule arvamuse andmine Riigikogu valimise seaduse § 5¹ osas, milles see keelab erakonna nimekirjas kandideeriva isiku poliitilise välireklaami aktiivse agitatsiooni ajal kandidaadi isiklikus kasutuses oleval sõiduautol põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 20.03.2017
9. Riigikohtule arvamuse andmine vangistusseaduse (VangS) § 31¹ põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 04.04.2017
10. Riigikohtule arvamuse andmine tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse § 3 punktide 3-6 ja punktide 12 ja 14 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 17.04.2017
11. Riigikohtule arvamuse andmine S. taotluse kohta, komisjonis 09.05.2017
12. Riigikohtule arvamuse andmine riikliku pensionikindlustuse seaduse § 28 lg 2 p 12, § 24 lg 7, 8 ja 9 koosmõjus põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 12.06.2017
13. Riigikohtule arvamuse andmine põhikooli-ja gümnaasiumiseaduse § 83 lg 1 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 15.06.2017
14. Riigikohtule arvamuse andmine halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lg 2 ls 2 põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 19.06.2016

Põhiseaduskomisjon andis 7 korral arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile (ELAK).

1. ELAKile arvamuse andmine Euroopa Komisjoni ettepaneku kohta, mis käsitleb institutsioonidevahelist kokkulepet kohustusliku läbipaistvusregistri loomise kohta (COM (2016) 627), komisjonis 24.01.2017
2. ELAKile arvamuse andmine Eesti seisukohtade kohta seoses Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumisega kaasnevate mõjude kohta, komisjonis 13.02.2017
3. ELAKile arvamuse Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse ELi reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) eelnõu kohta, komisjonis 20.02.2017
4. ELAKile arvamuse andmine Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise prioriteetide kohta, komisjonis 21.02.2017
5. ELAKile arvamuse andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, milles käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul (e-privatsuse määrus), eelnõu kohta, komisjonis 11.04.2017

6. ELAKile arvamuse andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, mis käsitleb üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning andmete vaba liikumist, eelnõu kohta, komisjonis 11.04.2017
7. ELAKile arvamuse andmine Schengeni infosüsteemi (SIS) muudatuseelnõude paketi kohta - COM(2016) 881; COM(2016) 882; COM(2016) 883, komisjonis 09.05.2017

Põhiseaduskomisjon andis ühel korral arvamuse rahanduskomisjonile.

1. Rahanduskomisjonile arvamuse andmine riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu (456 SE) põhiseaduspärasuse kohta, komisjonis 08.06.2017

Õiguskantsleri ettepanekud

Põhiseaduskomisjon arutas 06.03.2017 istungil õiguskantsleri ettepanekut viia 19.12.2016 vastu võetud tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus osas, milles see näeb ette õlle, kääritatud joogi ja veini, mille etanoolisisaldus on kuni kuus mahuprotsenti, kääritatud joogi, mille etanoolisisaldus on üle kuue mahuprotsendi ja veini, mille etanoolisisaldus on üle kuue mahuprotsendi aktsiismäärade tõusu 01.07.2017 ja 01.02.2018, kooskõlla Eesti Vabariigi põhiseadusega ning otsustas seda ettepanekut mitte toetada.

Ettekanded ja ülevaated

1. Justiits- ja siseministrite poolne ministriumide aastaplaanide tutvustus, komisjonis 13.02.2017
2. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku Liisa-Ly Pakosta 2016. aasta tegevuse ülevaade, komisjonis 04.04.2017
3. Riigihalduse ministri ülevaade haldusreformi hetkeseisust, komisjonis 10.04.2017
4. Eesti ELi Nõukogu eesistumisega seotud Siseministeeriumi ja Justiitsministeeriumi koostatud temalehtede tutvustus, komisjonis 08.05.2017
5. Andmekaitse Inspektsiooni peadirektori ettekanne isikuandmete kaitse seaduse ning avaliku teabe seaduse täitmisest 2016. aastal, komisjonis 09.05.2017
6. Riigi peaprokuröri ülevaade seadusega prokuratuurile pandud ülesannete täitmise kohta 2016. aastal, komisjonis 15.06.2017

Muu tegevus

Lõunasöök Vabariigi Presidendiga 18.04.2017

Põhiseaduskomisjon arutas 20.03.2017 Vabariigi Presidendi Kantslei pöördumist seoses Vabariigi Presidendi puhkuse regulatsiooniga.

Lisaks arutas põhiseaduskomisjon 21.03.2017 Igor Gräzini ettepanekut muuta Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 18 lõige 1 punkti 1 asendades sõnad „Euroopa Liidu asjade komisjon“

sõnadega „Euroopa Liidu ning Suurbritannia ning Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigi asjade komisjon“